

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN DENEYİMLERİNE GÖRE İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE
KARŞILAŞILAN SORUNLARIN KAYNAKLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**
**SOURCES OF PROBLEMS ENCOUNTERED IN PRIMARY LITERACY TEACHING AND
SUGGESTIONS FOR SOLUTIONS ACCORDING TO THE EXPERIENCES OF CLASSROOM
TEACHERS**

Engin İŞ

Mardin Artuklu Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Fakültesi/Çocuk Gelişimi Bölümü
enginis@artuklu.edu.tr
ORCID: 0000-0003-4304-0662

ÖZET

Geliş/Received:

1.08.2024

Kabul/Accepted:

12.10.2024

Yayın/Published:

27.12.2024

Anahtar Kelimeler

İlk okuma yazma
Öğretim sorunları
Sınıf öğretmenleri
Eğitim deneyimleri
Çözüm önerileri

Keywords

First literacy teaching
problems
Classroom teachers
Education xperiences
Solution proposals

Bu araştırma, sınıf öğretmenlerinin deneyimlerine dayanarak, ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunların kaynaklarını ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması deseni ile yürütülen araştırmanın çalışma grubunu, 2023-2024 eğitim öğretim yılında ilkokullarda görev yapan 20 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Veriler yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanmış ve içerik analiziyle incelenmiştir. Araştırmada, katılımcılar, ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunların kaynaklarını öğrenci, aile, öğrenme ortamı, öğretmen, öğrenme süreci ve eğitim ve öğretimde kullanılan araç-gereçler şeklinde ifade etmişlerdir. Bu sonuçlara göre, sınıf öğretmenleri okuma yazma öğretiminde öncelikli olarak öğrenci kaynaklı sorunlara karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, aile desteğinin eksikliği, öğretim sürecinin fiziksel ve çevresel koşulları, öğretmen ve öğrenme süreci ile ilgili zorluklar da önemli sorunlar arasında yer almıştır. Çözüm önerileri arasında öğretmen-veli iş birliğinin güçlendirilmesi, fiziksel koşulların iyileştirilmesi, teknolojinin daha etkin kullanılması, öğrencilere yönelik destekleyici yaklaşımlar ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin artırılması gibi öneriler bulunmaktadır. Öğretmen-veli iş birliğinin, öğrencilerin okuma yazma becerilerinin gelişiminde kritik bir rol oynadığı vurgulanmıştır.

ABSTRACT

This study aims to examine the sources of the problems encountered in primary literacy teaching and the suggestions for solutions based on the experiences of classroom teachers. The study group of the research, which was conducted with a case study design, one of the qualitative research methods, consisted of 20 classroom teachers working in primary schools in the 2023-2024 academic year. Data were collected through semi-structured interviews and analysed through content analysis. In the study, the participants expressed the sources of the problems encountered in primary literacy teaching as student, family, learning environment, teacher, learning process and the tools and materials used in education and training. According to these results, classroom teachers stated that the problems they encountered in literacy teaching were primarily student-related. In addition, lack of family support, physical and environmental conditions of the teaching process, difficulties related to the teacher and the learning process were also among the important problems. The suggestions for solutions include strengthening teacher-parent cooperation, improving physical conditions, using technology more effectively, supportive approaches towards students and increasing the professional development of teachers. It was emphasised that teacher-parent collaboration plays a critical role in the development of students literacy skills.

DOI: <https://doi.org/10.69643/kaped.1526365>

Anf/Cite as: İş, E. (2024). Sınıf öğretmenlerinin deneyimlerine göre ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunların kaynakları ve çözüm önerileri. *Kapadokya Eğitim Dergisi*, 5(2), 295-313.

Giriş

Okuma yazma öğretimi, temel bir beceri olan okuma ve yazma yeteneğini kazandırmak için kritik bir aşamadır. Bu süreçte sınıf öğretmenleri çeşitli zorluklarla karşılaşabilmektedir. Bu zorluklarla başa çıkabilmek için etkili çözüm önerileri geliştirmek büyük önem taşımaktadır. Okuma-yazma öğretimi günümüzde her birey için hayati öneme sahip olan bir dil öğrenimi becerisidir. Bireylerin öğrenme gereksinimleri, uyum sağlama ve kendini geliştirme çabaları, okuma-yazma öğretimine yönelik çalışmalarda artışa neden olmuştur (Pressley, Allington & Pressley, 2023). Bu durum, okuma-yazma becerilerinin sadece akademik gereklilikler değil, aynı zamanda bireylerin günlük yaşamlarında etkili iletişim kurmalarını, bilgiye erişimlerini ve kişisel gelişimlerini destekleyen kritik beceriler olduğunu göstermektedir (Snow, 2010). Gelişen teknolojiyle bilgiye erişimin kolaylaşması ve hızlanması, okuma-yazma becerilerinin önemini artırmış ve toplumda okur-yazar bireylerin sayısını artırmak için yapılan çalışmaların önemini vurgulamıştır (UNESCO, 2023).

Okuma yazma öğretimi, çocukların kendileriyle, aileleriyle ve çevreleriyle olumlu ilişkiler kurmalarını, öğrenme faaliyetlerini sürdürebilmelerini ve anlama ile anlatma becerilerini geliştirmelerini sağlar (Göçer, 2014). İlk okuma yazma öğretimi, çocuklara hayat boyu gerekli temel becerileri kazandırmayı ve okuma-anlama yeteneklerini geliştirmeyi hedeflerken; bu süreç hem akademik başarılarını hem de kişisel ve sosyal gelişimlerini olumlu yönde etkiler (Brown, 2014; Schunk ve Zimmerman, 2008). Bundan dolayı, okuma yazma öğretimi sürecinin etkili ve doğru şekilde yürütülmesi ve çocukların bu becerileri güçlü bir temel üzerine inşa etmeleri büyük önem taşır (UNESCO, 2006).

Okuma yazma öğretimi, öğrencilere Türkçeyi doğru ve etkili kullanmayı, dilin yapısal özelliklerini kavramayı ve dil becerilerini geliştirmeyi hedefler (Akyol, 2015; Demirel, 2012). Bu süreçte Türk dilini sevdirmek ve dil bilgisi kurallarını doğru uygulamak da önemlidir, çünkü bu beceriler öğrencilerin iletişim yeteneklerini ve akademik başarılarını artırır (Ergin, 2015). İlkokul dönemi, çocukların temel eğitim ve öğrenme becerilerini kazandığı kritik bir dönemdir. Okuma yazma öğretimi, bu dönemde çocukların dil becerilerini, düşünme yeteneklerini, problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirir ve özgüvenlerini artırarak öğrenme tutkusunu teşvik eder (Ergin, 2015; Şenel, 2004).

İlkokul birinci sınıfta edinilen nitelikli dinleme, okuma, izleme, anlama, yazılı ve sözlü anlatım becerileri, çocukların ilerleyen yıllardaki eğitim-öğretim durumlarını etkiler ve davranış değişikliklerini destekler (Cemaloğlu, 2002). İlk okuma ve yazma öğretimi, tüm eğitim etkinliklerinin temelidir; bu süreçte yapılan nitelikli çalışmalar, bireylerin ileriki yaşamlarında bu becerileri kullanmalarını kolaylaştırır (Ünüvar, 2005). Okuma kültürünün kazandırılması, ilkokul dönemiyle sınırlı kalmayıp, çocuğun gelecekteki eğitim hayatını da olumlu yönde etkiler (Koç, 2012). İlkokul dönemi, çocukların aile ve erken çocukluk eğitiminden sonra yapılandırılmış eğitim aldığı ilk basamaktır ve burada verilen eğitim, öğrencilerin sonraki eğitim yaşamını belirler (Morrison vd., 2005). Nitelikli bir okuma-yazma süreci, temel eğitimde başarıya ulaşmada kritik bir rol oynar; çağdaş çocukların gelişmelere uyum sağlayıp bilgiyi etkili kullanabilmesi için yeterli okuryazarlık bilgisine sahip olmaları gerekmektedir (Akyol, 2015).

Öğretmenlerin okuma yazma öğretimindeki rolü, eğitimin temel taşlarından biridir. Öğretmenler, öğrencilerin okuryazarlık becerilerini kazanmalarını ve geliştirmelerini sağlar. Doğru tekniklerle öğrencilere rehberlik eder, motivasyon kazandırır ve etkili ders materyalleri sunarak başarılarını destekler (Gambrell et al., 2007; Pressley et al., 2001; Snow et al., 1998). Ancak, öğretmenler çeşitli zorluklarla karşılaşabilmektedirler. Öğrenci farklılıkları, ebeveynlerle iş birliği sorunları, teknolojik altyapı eksiklikleri, müfredat ve ders kitabı sorunları veya kalabalık sınıflar gibi faktörler, öğretim sürecini olumsuz etkileyebilmektedir (Alkan, 2017; Akın & Öztürk, 2021; Kartal, 2019; Şahin, 2008). Ayrıca, öğretmenlerin dezavantajlı bölgelerde görev yapmaları, bu zorlukları artırarak performanslarını etkileyebilmektedir (Akın vd., 2023).

Tüm bu zorluklara rağmen, öğretmenlerin okuma yazma öğretimindeki önemi yadsınamaz. Öğretmenler, öğrencilerin öğrenme sürecinde rehberlik eden ve bu süreci anlamlı hale getiren kilit bir rol üstlenirler. Etkili öğretim stratejileri, yeterli kaynaklar ve sürekli mesleki gelişim olanakları sağlandığında, öğretmenler öğrencilerin okuryazarlık becerilerini başarıyla geliştirebilir. Bu durum, yalnızca bireylerin akademik başarılarını artırmakla kalmaz, aynı zamanda toplumun genel eğitim seviyesinin yükselmesine de önemli bir katkı sağlar.

Bu bağlamda, ülkemizdeki okuma yazma bilmeyen bireylerin sayısı, bu sürecin ne denli kritik olduğunu ve öğretmenlerin bu alandaki rolünün önemini daha da vurgulamaktadır. TÜİK 2023 verilerine göre, 15 yaş ve üzeri yetişkin nüfusta 1 milyon 501 bin 903 kız çocuğu ve kadın okuma yazma bilmemektedir. 2022 itibarıyla 6 yaş ve üzerindeki okuma yazma bilmeyen erkek çocuk ve erkek sayısı 280 bin 559 iken, kız çocuk ve kadın

sayısı ise 1 milyon 546 bin 18'dir (TÜİK, 2023). Ülkemizde 2022 yılı itibarıyla 25 yaş ve üstü nüfusun %3,3'ü okuma yazma bilmemektedir. Bu oran, eğitim durumuna göre belirli bir kesimin hâlâ temel okuma yazma becerilerinden yoksun olduğunu göstermektedir (Euronews, 2023). Bu veriler, okuma yazma sürecinde yaşanan problemleri araştırmanın ne kadar önemli olduğunu ve konunun güncelliğini ortaya koymaktadır.

Aynı şekilde, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), Doğu ve Güneydoğuda eğitim alanında karşılaşılan sorunları ele almak amacıyla çeşitli denetim ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirmiştir. Bu çalışmaların sonuçları, bölgedeki eğitim sorunlarının ciddiyetini bir kez daha gözler önüne sermiştir. Bakanlığın en önemli bulgusu, 2., 3. ve 4. sınıfa kadar gelmiş çocukların büyük bir kısmının okuma yazma bilmemesidir (MEB, 2023). Bu sorun sadece Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde değil, Türkiye genelinde de kendini göstermektedir. Ortaokul ve liselerde, okuma yazma bilmeden öğrenim gören çok sayıda öğrenci bulunmaktadır. Bu durum, eğitim sistemindeki temel becerilerin kazandırılmasında ciddi eksikliklerin yaşandığını göstermektedir.

Ülkemizde, okuma yazma bilmeyen ve temel işlerini yürütme konusunda sorun yaşayan pek çok öğrenci bulunmaktadır. Bu durum, eğitimde temel becerilerin kazandırılmasında ciddi aksaklıkların yaşandığını ve eğitim sisteminin bu konuda önemli iyileştirmelere ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Ülkemizde, sınıf tekrarı uygulamasının olmaması, okuma yazma becerilerini kazanmadan bir üst sınıfa geçişi mümkün kılmaktadır. Bu durum, öğrencilerin temel okuma yazma becerilerini yeterince geliştirmeden bir üst sınıfa geçmelerine neden olmaktadır. Dolayısıyla, eksik temel becerilerle bir sonraki sınıfa geçmek, bu öğrencilerin eğitim hayatlarında sürekli bir engel olarak kalmakta ve akademik başarılarını olumsuz etkilemektedir. Özellikle okuma yazma becerilerinin eksikliği, öğrencilerin diğer derslerdeki başarılarını ve genel akademik performanslarını da düşürmektedir.

Okuma yazma becerilerinin erken yaşlarda yeterince kazandırılması, öğrencilerin eğitim hayatlarında karşılaştıkları zorlukları minimize etmek ve akademik başarılarını artırmak için kritik bir öneme sahiptir. Bu bağlamda, okuma yazma öğretiminin güçlendirilmesi ve bu konuda öğretmenlere gerekli desteklerin sağlanması büyük önem arz etmektedir. Özellikle, eğitimdeki bu temel becerilerin güçlendirilmesi, öğrencilerin genel öğrenme süreçlerini destekleyerek eğitim sisteminin kalitesini artırması bakımından önemlidir.

Öğretmenlerin görevlerini yerine getirirken karşılaştıkları sorunların çözülmesi, bu problemlerin tespit edilip çözüm yollarının belirlenmesiyle mümkün olabilmektedir (Ryan vd., 2014). Bu amaçla yapılan araştırmalarda (Adıgüzel & Karacabey, 2010; Aydın & Kartal, 2017; Babayigit & Erkuş, 2017; Başar & Gürbüz, 2020; Erbasan & Erbasan, 2020; Uslu, 2014; Yiğit, 2009), sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretiminde sorunlar yaşadıklarını ortaya koymuştur. Literatür taramaları, ilk okuma yazma öğretimi sırasında karşılaşılan sorunların çeşitli nedenlere dayandığını ve bu sorunların çözümüne yönelik nitel verilerin eksikliği, eğitim uygulamalarında bir boşluk oluşturmaktadır. Bu boşluk, öğretmenlerin karşılaştığı zorlukları anlamak ve etkili çözüm stratejileri geliştirmek için kritik bir öneme sahiptir.

Bu araştırmanın yapılmasının temel nedeni, sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimi sırasında karşılaştıkları sorunların eğitim sürecinde büyük bir etkisi olmasıdır. İlk okuma yazma öğretimi, öğrencilerin gelecekteki akademik başarılarının temelini oluşturur. Bu nedenle, öğretmenlerin bu süreçte karşılaştıkları zorlukların anlaşılması ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi, eğitimin kalitesini doğrudan etkiler. Bu araştırma, sınıf öğretmenlerinin deneyimlerine dayanan sorunların derinlemesine analizini sunarak, daha etkili öğretim stratejileri geliştirilmesine katkıda bulunacaktır.

Araştırmamızın özgünlüğü, doğrudan sahadan elde edilen verilerle öğretmenlerin yaşadığı zorlukların tespit edilmesine ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin somut deneyimlere dayanarak sunulmasına dayanmaktadır. Çoğu çalışma, genellikle genel teorik yaklaşımlarla sınırlı kalırken, bu araştırma öğretmenlerin bireysel deneyimlerini merkeze alarak, sınıf içindeki gerçek durumları anlamaya yönelik daha özgün bir katkı sunmaktadır.

Bu araştırmanın yalnızca öğretmenlerin deneyimlerine odaklanması, teorik bilgi eksikliğine işaret etmemektedir; aksine, teorik bilgiyi sahadan gelen deneyimlerle harmanlayarak, daha kapsamlı ve uygulanabilir çözümler üretmeyi amaçlamaktadır. Öğretmenlerin karşılaştıkları belirli sorunları ve bu sorunlara yönelik pratik çözüm önerilerini incelemek akademik literatüre önemli katkılar sağlayacaktır. Bu araştırma, sadece mevcut bilgiyi yeniden değerlendirmekle kalmayarak okuma yazma öğretiminde eğitimin kalitesini artıracak yaklaşımlar sunarak literatüre özgün bir katkı yapmayı hedeflemektedir.

Bu bağlamda, araştırma, sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaştıkları sorunları detaylı bir şekilde incelemeyi ve bu sorunların kaynaklarını belirleyerek çözüm önerileri sunmayı

amaçlamaktadır. Bu çalışma, literatürdeki mevcut boşluğu doldurarak eğitim pratiğinde anlamlı değişiklikler sağlama potansiyeline sahiptir. Araştırma, " Sınıf öğretmenlerinin deneyimlerine dayanarak, ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunların kaynakları ve çözüm önerileri nelerdir? " sorusuna cevap arayarak, eğitim sürecinde uygulanabilir çözümler sunmayı hedeflemektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli/Deseni

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan fenomenoloji yaklaşımı kullanmaktadır. Fenomenoloji yaklaşım, bir veya birden fazla durumu ayrıntılı bir şekilde inceleyerek, katılımcıların deneyimlerine ve algılarına derinlemesine odaklanan bir betimleme ve analiz sürecini içeren bir nitel araştırma metodudur (Creswell, 2021; Patton, 2014). Bu modelin tercih edilme sebebi, sınıf öğretmenlerinin deneyimlerine dayanarak ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunların kaynaklarını derinlemesine anlamak ve bu konuda detaylı bir analiz yapmaktır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu tercih edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretiminde karşılaştıkları sorunların kaynakları ve çözüm önerilerini anlamak amacıyla, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu form, katılımcıların görüş ve deneyimlerini ayrıntılı bir şekilde ifade etmelerine olanak tanıyan esnek bir yapı sunmaktadır (Smith, 2006). Verilerin analizi ise içerik analizi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir (Merriam, 2013).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, 2022-2023 eğitim öğretim yılında Mardin ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı merkez ve köy okullarında görev yapan, şu anda veya geçmişte 1. sınıf okutmuş olan 20 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Nitel araştırmalarda gerekli minimum örneklem büyüklüğü genellikle 5-25 kişiden oluşan bir çalışma grubundan olmalıdır (Creswell, 2021). Fraenkel, Wallen ve Hyun (2012) ise, nitel araştırmalarda 1-20 kişilik bir çalışma grubunu tavsiye etmektedir. Araştırmada pragmatist felsefe, yorumlayıcı bir çatı olarak benimsenmiştir. Pragmatist felsefe, öncelikle öncül koşullara değil eylemlere, durumlara ve araştırmanın sonuçlarına odaklanır (Creswell, 2021, s. 81). Araştırmada, farklı deneyim ve bakış açılarını ortaya koymak amacıyla maksimum çeşitlilik örnekleme stratejisi çerçevesinde amaçlı örnekleme yöntemi tercih edilmiştir (Patton, 2014). Bu strateji, sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretiminde karşılaştıkları sorunların farklı bağlamlardaki çeşitliliğini ve çözüm önerilerini daha kapsamlı bir şekilde incelemeyi sağlamıştır (Özdemir, 2018). Katılımcılara ait demografik bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler

Katılımcı Kodu	Branşı	Mesleki Kıdem	Öğrenim Durumu	Yaş	Birinci Sınıfı Okutma Süresi(Yıl)	Cinsiyet	Hizmet Yeri
Ö1	Sınıf	6-10 yıl	Lisans	20-30	2	Erkek	İlçe
Ö2	Sınıf	11-20 yıl	Lisans	31-40	3	Erkek	İlçe
Ö3	Sınıf	6-10 yıl	Lisans	31-40	4	Kadın	İlçe
Ö4	Sınıf	11-20 yıl	Lisans	31-40	5	Erkek	İlçe
Ö5	Sınıf	0-5 yıl	Lisans	20-30	3	Erkek	İlçe
Ö6	Sınıf	0-5 yıl	Lisans	20-30	2	Kadın	İlçe
Ö7	Sınıf	11-20 yıl	Y. Lisans	31-40	3	Kadın	İlçe
Ö8	Sınıf	11-20 yıl	Lisans	41-50	3	Erkek	Köy
Ö9	Sınıf	11-20 yıl	Lisans	31-40	3	Kadın	Köy
Ö10	Sınıf	11-20 yıl	Lisans	41-50	10	Erkek	Köy
Ö11	Sınıf	6-10 yıl	Lisans	31-40	8	Erkek	Köy
Ö12	Sınıf	11-20 yıl	Lisans	31-40	5	Erkek	Köy
Ö13	Sınıf	0-5 yıl	Lisans	31-40	2	Erkek	Köy
Ö14	Sınıf	0-5 yıl	Lisans	20-30	2	Kadın	Köy
Ö15	Sınıf	0-5 yıl	Lisans	20-30	2	Erkek	Köy
Ö16	Sınıf	0-5 yıl	Lisans	20-30	2	Kadın	Köy

Ö17	Sınıf	0-5 yıl	Lisans	20-30	2	Kadın	Köy
Ö18	Sınıf	6-10 yıl	Lisans	20-30	5	Kadın	Köy
Ö19	Sınıf	6-10 yıl	Lisans	31-40	3	Erkek	Köy
Ö20	Sınıf	11-20 yıl	Lisans	31-40	7	Erkek	Köy

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan 20 öğretmenin 8'i kadın ve 12'si erkektir. 7 öğretmenin ilçe merkezinde, 13 öğretmenin ise köy okullarında görev yaptıkları görülmüştür. Mesleki kıdem göz önünde bulundurulduğunda, 7 öğretmenin 0-5 yıl, 5 öğretmenin 6-10 yıl ve 8 öğretmenin 11-20 yıl arası görev yaptıkları tespit edilmiştir. Katılımcıların yaş durumuna göre dağılımına bakıldığında ise 8 öğretmenin 20-30 yaş, 10 öğretmenin 31-40 yaş aralığında, 2 öğretmenin de 41-50 yaş aralığında olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin birinci sınıf okutma sürelerine bakıldığında ise 7 öğretmenin 2 kez, 6 öğretmenin 3 kez, 1 öğretmenin 4 kez, 3 öğretmenin 5 kez, 1 öğretmenin 7 kez, 1 öğretmenin 8 kez ve 1 öğretmenin de 10 kez okuttuğu saptanmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Bu yöntemin tercih edilme sebebi, katılımcıların iç dünyalarını keşfetmek ve konuya dair bakış açılarını derinlemesine anlamaktır (Patton, 2014). Yarı yapılandırılmış görüşme formu, soruların esnekliği sayesinde farklı katılımcılardan özgün bilgiler edinmeyi mümkün kılar; önceden belirlenmiş kalıplar içermez (Merriam, 2013). Araştırma konusu doğrultusunda kapsamlı bir literatür taramasının ardından, ele alınacak ana temalar ve alt konular belirlenerek görüşme soruları hazırlanmış ve iki alan uzmanının değerlendirmesine sunulmuştur. Alan uzmanlarından alınan geri bildirimler doğrultusunda, soruların geçerliliği, anlaşılabilirliği ve kapsamlılığı açısından gerekli eklemeler ve düzenlemeler yapılmıştır. Düzenlenmiş sorularla küçük bir pilot görüşme gerçekleştirilmiş, pilot uygulamadan elde edilen geri bildirimler doğrultusunda son düzenlemeler yapılmıştır. Nihayetinde, sorular Türkçe dil ve imla kurallarına uygunluk açısından bir dil uzmanının incelemesine sunulmuş ve görüşme formuna son şekli verilmiştir.

Veri Analizi

Bu araştırmada, veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Bu çalışma kapsamında, nitel araştırma tekniklerinden biri olan görüşme yöntemi tercih edilmiştir. Görüşme, insanların deneyimlerini, tecrübelerini, duygularını ve algılarını anlamak ve yorumlamak için uygun bir yöntemdir (Karasar, 2022; Merriam & Grenier, 2019). İçerik analizi, verileri benzer olanlarını tema, alt tema ve kategorilere ayırarak okuyucuların kavrayabileceği bir şekilde düzenlemeyi ve açıklamayı amaçlar (Christensen et al., 2015). İçerik analizi yöntemi kullanılarak, sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimi sürecindeki deneyimleri analiz edilmiştir. Kodlama süreci iki aşamada gerçekleştirilmiştir: Veri kodlama ve tema ve kategori oluşturma. Veri Kodlama aşamasında, veriler dikkatlice okunarak temel temalar ve kavramlar belirlenmiş, başlangıç kodları oluşturulmuştur. Kodlar, verilerde tekrar eden konular ve önemli kavramlar doğrultusunda belirlenmiştir. Tema ve kategori oluşturma aşamasında ise; kodlar arasında ilişkiler kurularak genel temalar oluşturulmuştur. Bu temalar, verilerdeki ortak konuları temsil etmiştir. Temalar, belirli problemleri veya çözüm önerilerini detaylandırmak amacıyla geliştirilmiştir. Benzer temalar bir araya getirilerek ana kategoriler belirlenmiştir. Son olarak, temalar ve kategoriler üzerinde derinlemesine bir inceleme yapılmış ve öğretmenlerin deneyimlerine dayanan verilerle genel eğilimler ve ortak sorunlar ortaya konmuştur (Silverman, 2018). Verilerin toplanması sürecinde görüşmeler, katılımcıların rahat olmaları için istedikleri zamanda ve mekânda gerçekleştirilmiştir. Görüşme sırasında katılımcıların etkilenmemesi ve araştırmanın bilgi toplama sürecinin olumsuz etkilenmemesi için dikkat edilmiş; araştırmacının rolü, bilgi toplama süreciyle sınırlı tutulmuştur. Katılımcıların izinleri alınarak görüşmelerin ses kaydı alınmış ve kayıtlar yazıya geçirilmiştir.

Görüşme öncesinde katılımcılara görüşmenin amacı, verilerin nasıl ve nerede kullanılacağı, gizlilik konuları hakkında detaylı açıklamalar yapılmıştır. Katılımcılardan, araştırmaya gönüllü olarak katılım onaylarını içeren bir onam formu alınmıştır. Görüşmeler yazıya döküldükten sonra, katılımcılara metinler tekrar gönderilmiş ve katılımcılardan metinlerin doğruluğunu teyit etmeleri istenmiştir (Christensen vd., 2015). Bu süreç, verilerin güvenilirliğini ve doğruluğunu sağlamak için önemli bir adımdır. Her bir öğretmene, anonimliklerini korumak amacıyla Ö1, Ö2, Ö3, ... Ö14, Ö15 şeklinde kodlar verilmiş ve verilerin analiz süreci bu kodlar kullanılarak

gerçekleştirilmiştir. Bu yöntem, verilerin sistematik bir şekilde incelenmesine ve katılımcıların kimliklerinin korunmasına yardımcı olmuştur.

Verilerin Geçerlik ve Güvenirliği

Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenilirlik, araştırmacının topladığı verileri yorumlamada tarafsız davranmasına ve araştırmacının her aşamasının açık bir şekilde, adım adım açıklanmasına bağlıdır. Bu bağlamda, nitel araştırmada güvenilirlik, anlam oluşturma ile doğrudan ilişkilidir. Güvenirlik, anlam oluşturma süreciyle yakından ilişkilidir (Creswell, 2021). Guba ve Lincoln (1994), nitel araştırmalarda inandırıcılığın önemine dikkat çekerek, inanılabilirlik, güvenilirlik, onaylanabilirlik ve aktarılabilirlik olmak üzere dört ana ölçüt önermiştir. Araştırmada geçerlik ve güvenilirliği artırmak için katılımcı teyidi ve uzman incelemesi yöntemleri kullanılmıştır. Katılımcıların görüşlerinin doğru yansıtılıp yansıtılmadığı kontrol edilmiş ve gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Uzmanlar, kod ve temaları literatürle uyumluluk açısından değerlendirmiştir. Kodlayıcılar arası güvenilirlik %80' lik bir benzerlik oranıyla sağlanmış ve bu, yüksek uyum olarak değerlendirilmiştir (Creswell, 2014; Stemler, 2001). Kodlayıcılar arasında ortaya çıkan tutarsızlıkların, verilerden kaynaklanan bazı belirsizliklerden, çakışan kodlama kategorilerinden ya da basit kodlama hatalarından kaynaklandığı düşünülmüştür. Görüşmeler sırasında tarafsızlık sağlanmış, katılımcıların etkilenmemesi için sessiz bir ortam oluşturulmuş ve bulgular bölümünde, geçerliği artırmak amacıyla katılımcıların cevaplarından alıntılar yapılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimi sürecinde yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerilerinin neler olduğuna yönelik bulgulara yer verilmiştir.

Katılımcı öğretmenlerine, “İlk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunların kaynakları hakkındaki görüşleriniz nelerdir” sorusuna ilişkin görüşleri Tablo 2 ‘de gösterilmiştir.

Tablo 2. İlk Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların Kaynakları Hakkındaki Görüşler

Tema	Alt Temalar	Frekans
Sorun Kaynakları	Öğrenci kaynaklı	15
	Aileden Kaynaklı	12
	Öğrenme Ortamı	8
	Öğretmen Kaynaklı	6
	Öğrenme Süreci	6
	Eğitim Araç-Gereçleri	5

Tabloya 2'ye göre, sınıf öğretmenleri okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunların kaynaklarına öğrenci (f=15), aile (f=12), öğrenme ortamı (f=8), öğretmen (f=6), öğrenme süreci (f=6) ve eğitim ve öğretimde kullanılan araç-gereçler (f=5) şeklinde bakmışlardır. Buna göre, sınıf öğretmenlerin okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunların kaynaklarını çeşitli kategorilerde sınıflandırdığı ifade edilebilir. Bu sorun kaynakları arasında en sık belirten öğrenci faktörleri olmuştur. Bu, öğrencilerin bireysel farklılıkları, motivasyon eksiklikleri veya özel öğrenme ihtiyaçları gibi konuların okuma yazma öğretiminde zorluklar yarattığını göstermektedir.

Aile kaynaklı sorunlar da önemli bir paya sahiptir. Öğrenme ortamı, öğretmenlerin okuma yazma öğretiminde karşılaştıkları diğer bir zorluk alanıdır. Bu, sınıfın fiziksel koşulları, sınıf mevcudu ve öğretim materyallerinin uygunluğu gibi unsurların öğrenci öğrenmesi üzerinde önemli bir etkisi olduğunu göstermektedir. Öğretmen faktörleri, öğretmenlerin bilgi ve beceri düzeyleri, kullandıkları öğretim yöntemleri ve sınıf yönetimi becerileri gibi konuları kapsamaktadır. Bu alandaki sorunlar, öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçlarına işaret eder. Öğrenme süreci, okuma yazma öğretiminde kullanılan stratejiler, öğretim programının uygunluğu ve öğrencilerin öğrenme sürecine katılımı gibi unsurları içermektedir. Eğitim ve öğretimde kullanılan araç-gereçler ise, öğretmenlerin yeterli ve uygun materyallere erişimindeki eksikliklere dikkat çekmektedir. Ders kitapları, teknolojik araçlar ve diğer öğretim materyallerinin yetersizliği, okuma yazma öğretiminin etkinliğini olumsuz yönde etkileyebilir.

Genel olarak bu bulgular, okuma yazma öğretiminde karşılaşılan zorlukların çok boyutlu olduğunu ve bu zorlukların çözümü için hem öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının, hem de aile, öğretmen ve öğrenme ortamının dikkate alınması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Katılımcı öğretmenlerin, “İlk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan öğrenci kaynaklı sorunlar hakkındaki görüşleriniz nelerdir” sorusuna ilişkin görüşleri Tablo 3’ de gösterilmiştir.

Tablo 3. İlk Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Öğrenci Kaynaklı Sorunlara Yönelik Görüşler

Tema	Alt Temalar	Kodlar	f
Öğrenci Kaynaklı Sorunlar	Öğrenme durumları	Dikkat eksikliği Hazırbulunmuşluk Motivasyon durumu	13
	Erken çocukluk eğitimi	Okul öncesi eğitim durumu Okul öncesi eğitimde harflerin yanlış öğretimi	10
	Bilişsel, zihinsel ve bedensel özellikler	Bireysel farklılıklar Okula karşı korkular Fiziksel ve zihinsel yeterlilik Duygusal durum	13
	Sorumluluk bilinci	Devamsızlık problemi Sorumluluk duygusu	8
	İletişim ve etkileşim problemi	Dil konuşma problemleri	10
	Çevresel faktörler	Sosyal çevre durumu	4
	Teknoloji bağımlılığı	Teknolojik araç-gereçlerle fazla zaman geçirme	6

Tablo 3 incelendiğinde, katılımcıların ilk okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaştıkları öğrenci kaynaklı sorunlar şu şekilde sıralanmıştır: öğrenme durumları (f=13), erken çocukluk eğitimi eksikliği (f=10), bilişsel, zihinsel ve bedensel özellikler (f=13), öğrenci sorumluluk bilinci eksikliği (f=8), iletişim ve etkileşim problemleri (f=10), çevresel faktörler (f=4) ve teknoloji bağımlılığı (f=6). Bu sorunlar arasında en fazla öne çıkanlar öğrenme durumları ile bilişsel, zihinsel ve bedensel özellikler olarak belirtilmiştir. Bu, öğrencilerin öğrenme süreçlerinin ve kişisel özelliklerinin, okuma yazma öğretimi açısından büyük bir zorluk yarattığını göstermektedir. Ayrıca, erken çocukluk eğitimi eksikliği, iletişim ve etkileşim problemleri gibi öğrencinin eğitim geçmişine ve sosyal becerilerine bağlı problemler de sıkça dile getirilmiştir. Bu, öğrencilerin yeterli hazırlık sürecinden geçmemiş olmalarının öğretim sürecinde aksamalara neden olabileceğini ortaya koymaktadır. Bunun yanı sıra, öğrenci sorumluluk bilinci eksikliği de dikkat çekici bir sorun olarak ifade edilmiştir. Bu durum, öğrencilerin öğrenme süreçlerine karşı tutumlarının öğretimi zorlaştırabileceğini işaret etmektedir. Çevresel faktörler ve teknoloji bağımlılığı gibi dışsal unsurlar da süreci olumsuz etkilemektedir. Bu sorunlar, öğrencilerin bireysel ve çevresel koşullarının öğretime yansması olarak değerlendirilmektedir. Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri aşağıdaki sunulmuştur:

- Öğrencilerde isteksizlik ve devamsızlık belirtileri gözlemliyorum; öğrenci çok istediği bir şeyden bile kısa sürede sıkılıyor (Ö16).*
Öğrenci kaynaklı sorunların başında, okul öncesi dönemde yapılan okuma yazma çalışmaları nedeniyle harf seslerinin yanlış öğrenilmesi geliyor, bu da öğretmenlerin işini zorlaştırıyor (Ö6).
Bedensel ve zihinsel olarak okuma yazmaya hazır olmayan çocuklar, bu faaliyetlerden çabuk sıkılarak soğunuyorlar (Ö19).
Doğuda bulunan bir köy okulunda çalıştığım için karşılaştığımız en büyük sorun dil sorunu; bu durum, okuma yazmaya geçişi de geciktiriyor (Ö14).
Dikkat dağınıklığı ve motivasyon eksikliği, tablet, televizyon ve telefon gibi elektronik cihazlarla fazla vakit geçiren öğrencilerde sık görülüyor; bu etkileşim süresinin kontrol altına alınması gerekiyor (Ö12).

Katılımcı öğretmenlerin, “İlk okuma yazma öğretimi sırasında karşılaşılan öğretmen kaynaklı sorunlara yönelik görüşleriniz nelerdir?” sorusuna ilişkin görüşleri Tablo 4’ te gösterilmiştir.

Tablo 4. İlk Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Öğretmen Kaynaklı Sorunlara Yönelik Görüşler

Tema	Alt Temalar	Kodlar	f
Öğretmen Kaynaklı Sorunlar	Mesleki beceri	Tecrübe eksikliği	5
		Öğrenme öğretme sürecini yönetme	
		Teknolojiyi kullanmada yetersizlik	
		Sınıf yönetimi bilgisi	
		Fazla ödev verme	
	Teorik bilgiyi uygulamaya geçirememesi		
Mesleki bilgi	Mesleki bilgi	Alan bilgisi yetersizliği	4
		Yöntem ve teknik bilgi eksikliği	
Mesleki gelişim	Mesleki gelişim	Bireysel farklılıkları göz ardı etme	4
		Geleneksel yaklaşımla ders anlatma	
İş yükü ve görevine odaklanma	İş yükü ve görevine odaklanma	Mesleki anlamda yenilenememe	4
		Müfredatı yetiştirme kaygısı	
İletişim ve değerler	İletişim ve değerler	Evrak işi fazlalığı	6
		Sorumlulukların fazlalığı	
		Motivasyon sorunu	
		Stres yönetimi	
		Veli öğrenci işbirliği eksikliği	
		Öğrenciyle olan iletişim problemleri	

Tablo 4 incelendiğinde, katılımcı öğretmenler okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaşılan öğretmen kaynaklı sorunları şu şekilde belirtmişlerdir: iletişim ve değerler (f=6), mesleki beceri (f=5), mesleki bilgi (f=4), mesleki gelişim (f=4), iş yükü ve görevine odaklanma (f=4). Bu bulgular, öğretmenlerin okuma yazma öğretimi sırasında yaşadıkları zorlukların bir dizi faktörden kaynaklandığını göstermektedir. İletişim ve değerler en çok belirtilen sorun olarak öne çıkmıştır. Bu, öğretmenlerin hem öğrencilerle hem de diğer eğitim paydaşlarıyla etkili iletişim kurma ve değer temelli bir eğitim yaklaşımı benimseme konusunda zorluklar yaşadığına işaret edebilir. Mesleki beceri ve mesleki bilgi eksiklikleri, öğretmenlerin okuma yazma öğretiminde yeterli pedagojik yetkinliğe ve bilgiye sahip olma konusundaki zorlukları yansıtıyor. Bu durum, öğretmenlerin eğitim yöntemlerini geliştirmeye ve daha etkili öğretim stratejileri kullanmaya ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Mesleki gelişim ihtiyacı, öğretmenlerin sürekli eğitim ve kendini geliştirme fırsatlarına erişimlerinin sınırlı olabileceğini ortaya koymaktadır. Mesleki gelişim eksikliği, öğretmenlerin güncel öğretim yöntemleri ve pedagojik yaklaşımlar hakkında bilgi sahibi olmasını zorlaştırabilir. İş yükü ve görevine odaklanma sorunu, öğretmenlerin yoğun iş yükü altında kalma ve bu nedenle odaklanmada zorluk yaşama durumunu yansıtmaktadır. Bu, öğretmenlerin sınıfta verimliliklerini ve etkinliklerini azaltabilmektedir. Bu sorunların çözümü için, öğretmenlere yönelik daha fazla destek sağlanmasını, mesleki gelişim fırsatlarının artırılmasını ve eğitim ortamlarında öğretmenlerin iş yükünün dengelenmesini gerektirir. Ayrıca, öğretmenlerin iletişim becerilerini geliştirmeleri ve değer temelli eğitim yaklaşımlarını benimsemeleri, okuma yazma öğretiminin kalitesini artırmada önemli bir rol oynayabilir. Konuya ilişkin bazı öğretmen görüşleri aşağıdaki verilmiştir:

Mesleğin ilk yıllarında öğretmenlerin deneyimsiz olması ve öğrenme-öğretme süreçlerini iyi yönetememesi, eğitim ve öğretimde problemlere yol açmaktadır (Ö19).

Öğretmen kaynaklı sorunlar arasında, ses temelli cümle yöntemini derinlemesine kavrayamama ve gereğinden fazla ödev verme gibi problemler de bulunmaktadır (Ö6).

Öğretmenlerin mesleki becerilerini sınıfta yansıtamaması (Ö10),

Teknolojik araçları yeterince kullanmaması (Ö12),

Konu-zaman baskısı, fazla evrak işleri ve sorumluluk yükü gibi etkenler de bu sorunlara katkıda bulunmaktadır(Ö9)

Kalabalık sınıflarda her öğrenciye yeterli olma çabası ve bunun getirdiği stres (Ö3) ile öğretmenlerin öğrencilerin ana dillerini anlayamaması da iletişim ve okuma yazma sorunlarına neden olmaktadır (Ö10).

Katılımcı öğretmenlerin, ““İlk okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaşılan aile kaynaklı sorunlara yönelik görüşleriniz nelerdir?” sorusu ilişkin görüşleri Tablo 5’ te sunulmuştur.

Tablo 5. İlk Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Aileden Kaynaklı Sorunlara Yönelik Görüşler

Tema	Alt Temalar	Kodlar	f
Aileden Kaynaklı Sorunlar	Aile görev bilinci	Veli ilgisizliği ve sorumsuzluğu Okuma yazma sürecini geri plana atmaları	7
	Bilgi düzeyi ve beklentiler	Ailenin eğitim durumu Okuma yazma öğretimi hakkında bilgi yetersizlikleri Öğrencilerin hazırbulunuşluk durumlarını bilmemeleri	5
	Sosyo-ekonomik durumlar	Maddi sorunlar Aile içi iletişim Okuma yazma süreci için uygun ortam oluşturmamaları	5
	Dil sorunları	Dil problemi	2
	Tutum ve değerler	Veli-öğretmen iletişimi Ailenin öğretmen üzerindeki baskısı	6

Tablo 5 incelendiğinde, katılımcılar ilk okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaşılan aileden kaynaklı sorunları şu şekilde belirtmişlerdir: aile görev bilinci (f=7), bilgi düzeyi ve beklentiler (f=5), sosyo-ekonomik durumlar (f=5), tutum ve değerler (f=6) ve dil sorunları (f=2). Bu bulgular, ilk okuma yazma öğretiminde aile kaynaklı sorunların önemli rol oynadığını göstermesi bakımından dikkate değerdir. En sık dile getirilen sorun, ailelerin görev bilinci eksikliğidir. Ayrıca, ailelerin bilgi düzeyi, beklentileri, sosyo-ekonomik durumları ve olumsuz tutumları da öğretimi olumsuz etkilemektedir. Dil sorunları, bazı ailelerin çocuklarının eğitimine yeterli desteği veremediğini göstermektedir. Bu faktörler, öğrencilerin başarısını ve öğretmenlerin karşılaştığı zorlukları artırmaktadır. Ailelerin eğitim sürecindeki rolünün önemini vurgulayan bu bulgular, eğitim politikalarının ailelerin sürece daha aktif katılımını teşvik edecek stratejiler geliştirmesi ve ailelerin eğitimle ilgili bilgi ve destek ihtiyaçlarının karşılanmasıyla önemini ortaya koymaktadır. Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri aşağıdaki gibidir:

En önemli sorun, ailelerin ilgisizliği ve çocuklarının eğitimini diğer işlerinden daha az önemsemeleridir; öğrencilerin ihtiyaç duyduğu kaynak ve materyalleri tedarik etmede pasif kalmaları da bu sorunun bir parçasıdır (Ö10).

Ailelerin okula karşı duyarsız olması ve sorumluluklarını yerine getirmemesi, örneğin kabvaltı yaptırmak veya kırtasiye ihtiyacını karşılamak gibi, eğitime katkı sağlayan önemli unsurları eksik bırakmaktadır (Ö12).

Ailelerin çocuklarına karşı aşırı ilgisizliği, onları eğitim konusunda teşvik edici çalışmaların yapılması gerektiğini göstermektedir (Ö16).

Ailelerin eğitim seviyesi ve eğitime bakış açıları, çocukların eğitimindeki en büyük sorunlardan biridir (Ö4).

Ailelerin eğitimin sadece okulda verileceği düşüncesiyle hareket etmeleri, eğitim sürecine katkıda bulunma konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını göstermektedir (Ö3).

Ekonomik yetersizlikler, dil problemi ve okula yeterli ev desteği sağlanmaması da öğrencilerin eğitimini olumsuz etkileyen faktörler arasındadır (Ö9).

Ayrıca, velilerin öğretmenlere uyguladığı baskı, öğretmenlerin kendilerini yetersiz hissetmelerine neden olabilmektedir (Ö6).

Katılımcıların, “İlk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan öğrenme ortamı ve öğretim materyali kaynaklı sorunlara yönelik görüşleriniz nelerdir?” sorusuna ilişkin görüşleri Tablo 6’te gösterilmiştir.

Tablo 6. İlk Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Öğretim Materyali ve Öğrenme Ortamı Kaynaklı Sorunlara Yönelik Öğretmen Görüşleri

Tema	Alt Temalar	Kodlar	f
	Alt yapı problemleri	İnternet sorunu Elektrik sorunu	1

Öğretim Materyali/Öğrenme Ortamı Kaynaklı Sorunlar	Fiziksel durumlar	Sınıf ortamı Isınma sorunu Temizlik sorunu	9
	Destek personeli eksikliği	Personel eksikliği	3
	Öğrenciye uygunluk	Öğrenme ortamının düzeni Materyalin niteliği	4
	Konu-İçerik durumu	Ders kitaplarının yetersizliği Yardımcı kaynak yetersizliği	2
	Teknolojik donanım	Akıllı tahta eksikliği Bilgisayar eksikliği Yazıcı olmayışı	6

Tablo 6 incelendiğinde, ilk okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaşılan öğretim materyali ve öğrenme ortamı kaynaklı sorunların şu şekilde dağıldığı görülmektedir: Fiziksel durumlar (f=9), destek personeli eksikliği (f=3), teknolojik donanım (f=6), öğrenciye uygunluk (f=4), konu-içerik durumu (f=2) ve alt yapı problemleri (f=1). Bu bulgular, ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan en önemli sorunların fiziksel durumlarla ilgili olduğunu, ardından teknolojik donanım ve öğrenciye uygunluk konularının geldiğini gösteriyor. Konu-içerik durumu ve alt yapı problemleri ise daha az sorun yaratıyor gibi görünüyor. Bu dağılım, öğretim materyalleri ve öğrenme ortamlarının fiziksel koşullarının ve teknolojik altyapısının kalitesinin, öğretim sürecinde önemli bir rol oynadığını vurguluyor. Eğitim ortamının fiziksel ve teknolojik şartlarının iyileştirilmesi, öğretim sürecindeki diğer sorunların da azaltılmasına katkıda bulunabilir. Konuya ilişkin bazı katılımcıların görüşleri aşağıdaki sunulmuştur:

Sınıflarda akıllı tahta, projeksiyon, bilgisayar ve internet gibi teknolojik araçların bulunmaması, eğitim sürecini olumsuz etkilemektedir (Ö9).

Sınıfların ilk okuma yazma öğretimi için uygun seviyede olmaması, özellikle köylerde ve taşralarda hizmetli eksikliği nedeniyle sınıfların ısıtılması ve temizliğinin öğretmene kalması gibi sorunlar, ilk okuma yazmayı olumsuz etkileyen faktörlerdir (Ö10).

İlk okuma yazmada en önemli unsur, öğrencinin beş duyusuna hitap eden materyallerle öğretimin gerçekleştirilmesidir (Ö1).

Ders kitaplarının öğretim sürecini desteklemekte yetersiz kalması, yardımcı kaynaklara olan ihtiyacı artırmaktadır (Ö6).

Kitapların yetersizliği, çocukların daha az etkinlik yapmalarına ve derslere aktif katılmamalarına sebep olmaktadır (Ö3).

Katılımcıların, “İlk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?” sorusuna ilişkin görüşleri Tablo 7’ de gösterilmiştir.

Tema	Alt Temalar	Kodlar	f
İmkânlar ve fiziki koşullar		Okul sayısı	7
		Öğretmen sayısı	
		Nitelikli materyal eksikliği	
		Kalabalık sınıflar	
		Birleştirilmiş sınıflar	
Öğrenciye yaklaşım durumları		Öğrenme ortamları	2
		Maddi destekler	
		Sabır gösterme	
		Öğrenciye ilgi ve sevgi gösterme	

Çözüm Önerileri	Öğretmen veli durumları	Aileyi bilgilendirme Veli ile iletişim eksikliği Öğretmen aile işbirliği Öğretmen veli beklentileri Ailenin eğitim seviyesi	8
	Öğrenmeyi destekleme	Fırsat ve imkan eşitliği Bireysel farklılıklar Özel öğrenme ortamları	3
	Mesleki gelişim	Hizmet içi eğitim Öğretmenin Mesleki anlamda gelişimi Bölgesel eğitimler vermek	2
	Öğretim programları düzenleme	Müfredat Ders kitapları Ses grupları	1
	Teknoloji kullanımı	Teknolojik alt yapı Teknolojik araç-gereç eksikliği Dijital teknoloji	4
	Okul çağı dönemi	Zorun okul öncesi eğitim Okula başlama yaşı	6

Tablo 7 incelendiğinde, okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaşılan sorunlara ilişkin katılımcıların çözüm önerileri şu şekilde sıralanmaktadır: Öğretmen ve veliler arasındaki ilişkinin güçlendirilmesi (f=8), imkânlar ve fiziki koşulların iyileştirilmesi (f=7), okul öncesi eğitimin önemi (f=6), teknolojik araç kullanımının artırılması (f=4), öğrencilerin öğrenme için desteklenmesi (f=3), öğrenci ile etkili iletişim kurulması (f=2), öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin desteklenmesi (f=2) ve öğretim programlarının iyileştirilmesi (f=1). Bu bulgu, okuma yazma öğretimi sürecindeki sorunları çözmeye yönelik önerilerin çeşitliliğini ve öncelik sıralamasını ortaya koymaktadır. Katılımcılar, öğretmen ve veliler arasındaki ilişkinin güçlendirilmesini ve fiziki koşulların iyileştirilmesini en önemli çözümler olarak değerlendirmektedir. Ayrıca, okul öncesi eğitimin önemini vurgulayan öneriler de dikkat çekmektedir. Teknolojik araçların kullanımının artırılması ve öğrencilerin desteklenmesi gibi öneriler de önemli, ancak bunlar daha az öncelikli olarak değerlendirilmiştir. Son olarak, öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin desteklenmesi ve öğretim programlarının iyileştirilmesi gibi konular daha düşük bir sıklıkta dile getirilmiştir. Bu, öğretim sürecinde en çok vurgulanan ihtiyaçların ve iyileştirilmesi gereken alanların bir yansıması olduğu ifade edilebilir. Konuya ilişkin bazı katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

Öncelikle, sınıflardaki öğrenci sayısının azaltılması gerekmektedir (Ö4).

Öğrencilerin özel bireyler olduğu göz önünde bulundurularak, birleştirilmiş sınıflarda öğretim yapılmalı ve kaynak, materyal yetersizlikleri giderilmelidir (Ö17).

Sınıf ve okul ortamlarının iyileştirilmesi ile sınıf mevcutlarının azaltılması önemlidir (Ö18).

Eğitimde teknolojinin daha fazla kullanılması, öğretim sürecini daha dikkat çekici ve batırılmasını kolaylaştırıcı materyallerin hazırlanmasıyla desteklenmelidir (Ö6).

Ailelere gerekli maddi destekler verilmeli, seminerler aracılığıyla ailelerin eğitim konusunda bilinçlendirilmesi, özellikle taşrada yaşayan aileler için önemlidir (Ö10).

Öğretmenlerin bu süreçte sabırlı olması gerekmektedir (Ö6).

Aile ile sürekli işbirliği sağlanmalı, veli toplantıları ve aile ziyaretleri düzenlenmelidir (Ö12).

Her okulda eşit koşullar altında akıllı tahta, internet gibi materyallerin bulunması ve okuma köşeleri gibi okuma-anlama gelişimi için sınıfların dizayn edilmesi sağlanmalıdır (Ö5).

Öğretmenler, yeni öğretim yöntemleri konusunda bilgilendirilmeli ve bölgesel şartlara göre öğretmenlere, o bölgeye ait kültür ve dil ile ilgili kurslar verilmelidir (Ö11, Ö10).

Ders kitapları ve ilk okuma yazma süreci, ses temelli değil, tümden gelim fiş yöntemiyle yeniden düzenlenmelidir (Ö3).

Ders kitaplarının revize edilmesi, sınıf mevcutlarının azaltılması, teknolojik donanımın iyileştirilmesi ve velilerin bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Modern teknolojilerin, örneğin sanal gerçekliğin, eğitim sürecine dahil edilmesi önerilmektedir (Ö12).

Ayrıca, tüm öğrencilerin zorunlu okul öncesi eğitim alması sağlanmalıdır (Ö2).

İlk okuma yazma öğretimi sürecinde ortaya çıkan sorunların çözümüne yönelik bazı adımlar atılması gerektiği ifade edilmiştir. Bu süreçte öğrencinin sadece ön öğrenmelere sahip olması başarı için yetersiz kalacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla, ilk okuma yazma etkinliğinde ortaya çıkan sorunlar tek bir nedene bağlı olarak

düşünülmemelidir. Bu süreçte karşılaşılan sorunların kaynağının bilinmesi çözüm anlamında önemli görülmektedir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin deneyimlerine dayanarak ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunların kaynaklarını ve çözüm önerilerini incelemektir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre şu sonuçlara ulaşılmıştır.

İlk Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların Kaynakları

Sınıf öğretmenleri, ilk okuma yazma öğretiminde karşılaştıkları sorunları öğrenci, aile, öğrenme ortamı, öğretmen, öğrenme süreci ve eğitim araç-gereçleri olarak kategorize etmişlerdir. Öğrenci kaynaklı sorunlar en yüksek frekansta yer almakta, bu da öğrenci kaynaklı zorlukların öğretim sürecinde en büyük etken olduğunu göstermektedir. Aile kaynaklı sorunlar da önemli bir yer tutmakta ve aile desteğinin öğretim sürecindeki rolünü vurgulamaktadır. Öğrenme ortamı sorunları ise fiziksel ve çevresel koşulların önemini ortaya koymaktadır. Öğretmen ve öğrenme süreci kaynaklı sorunlar eşit sıklıkta belirtilmiştir. Bu bulgu, bu faktörlerin de dikkate alınması gerektiğini göstermektedir. Eğitim araç ve gereçleri ile ilgili sorunlar ise en düşük frekansta yer almaktadır, ancak yine de göz ardı edilmemelidir.

Öğretmenler, okul çalışanlarıyla iletişim, okul kültürü ve okul ikliminin öğretmenlerin etkileşimlerini etkileyen nedenler olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuçlar, öğretmenlerin öğrenci, aile, öğrenme ortamı ve öğretmen kaynaklı problemlere odaklandığını ve çözüm odaklı yaklaştığını göstermektedir. Özellikle öğrenci ve aile faktörlerinin vurgulanması, öğretmenlerin öğrencilerin kişisel ve çevresel ihtiyaçlarını dikkate aldığını ortaya koymaktadır. Babayigit ve Erkuş (2017) araştırmasında öğrencilerin dersten sıkılmaları, ailelerin harf öğretme çabaları, kalabalık sınıflar ve ailelerin aceleci davranmaları gibi sorunlar belirlenmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre, ilk okuma yazma öğretiminde en sık karşılaşılan sorunlar öğrenme durumları ve iletişim problemleridir. Ayrıca, erken çocukluk eğitimi eksikliği ve bilişsel, zihinsel ve bedensel farklılıklarda önemli faktörlerdir. Daha az sıklıkla dile getirilen öğrenci sorumluluk bilinci eksikliği ve teknoloji bağımlılığı da öğretim sürecini olumsuz etkileyebilmektedir. Bu bulgular, öğretim sürecinde öğrenci öğrenme durumu, iletişim becerileri ve bireysel ihtiyaçlara odaklanılması gerektiğini vurgulamaktadır.

Literatürde konuya ilişkin yapılan araştırmaların bu durumu desteklediği görülmektedir (Ryan vd., 2014). Başar (2013) yaptığı araştırmada 60-66 aylık olan çocukların öz bakım becerilerinin istenilen düzeyde olmadığı, kalem tutma etkinliklerinde sorunlarla karşılaştıkları ve bu dönemdeki öğrencilerin okulda uyum sorunlarıyla baş başa kaldığını ifade etmiştir. Benzer şekilde, Babayigit ve Erkuş (2017) tarafından sınıf öğretmenleriyle yapılan araştırmada, öğrencilerin okuma yazma öğretiminde hazır bulunuşluklarının istenilen düzeyde olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Morgan ve Fuchs (2007) yaptıkları çalışmada okuma becerisi ve okuma isteği arasında karşılıklı bir ilişki olduğu sonucuna varmışlardır.

Öğrenci kaynaklı bir diğer önemli sorun ise erken çocukluk eğitimidir. Özellikle okul öncesi eğitim eksikliği ve harflerin yanlış öğretilmesi, öğrencilerin okuma yazma becerilerini olumsuz etkileyen temel faktörler arasındadır. Bu durum, öğretmenlerin farkındalık kazanmasını ve sorunları çözmek için çaba göstermesini gerektirir. Yapılan araştırmalar, okul öncesi eğitim almamanın, erken yaşta okula başlamanın ve yanlış uygulamaların okuma yazma sürecinde ciddi engeller oluşturduğunu göstermektedir. Akın, Yıldırım ve Lin Goodwin (2016), Babayigit ve Erkuş (2017), Başar ve Gürbüz (2020), Erbasan ve Erbasan (2020) de benzer bulgulara ulaşmış; okul öncesi eğitimin eksikliği, yanlış uygulamalar ve algıların bu süreçte önemli sorunlar olduğunu ortaya koymuşlardır. Araştırma sonuçları, literatürdeki çalışmalarla uyum göstermektedir.

Okuma yazma öğretimi sürecinde öğrenci kaynaklı sorunlar arasında bilişsel, zihinsel ve bedensel özellikler önemli yer tutmaktadır. Sınıf öğretmenleri, bu sorunların okula zamanında başlama, öğrenme güçlüğü, özgüven eksikliği ve bireysel farklılıklardan kaynaklandığını belirtmektedir. Ayrıca, öğrencilerin ilgisizliği ve derslerden çabuk sıkılması da sık karşılaşılan problemlerdendir. Erken müdahale ve öğrenciye özel öğretim stratejileri, bu sorunların üstesinden gelmede etkili olabilir. Erbasan ve Erbasan (2020) ile Gündoğmuş (2018) çalışmalarında, öğrencilerin ilgisizlik ve çabuk sıkılma sorunlarına dikkat çekmiştir.

Araştırma verilerine göre, aileden kaynaklanan sorunlar arasında en sık karşılaşılan sorun aile görev bilincidir. Bu, ailelerin çocuklarının eğitim sürecine aktif katılım göstermemelerinin önemli bir sorun kaynağı olduğunu göstermektedir. Bilgi düzeyi ve beklentiler ile sosyo-ekonomik durumlar eşit sıklıkta belirtilmiştir. Ailelerin eğitimle ilgili bilgi eksiklikleri, beklentileri ve ekonomik durumlarının öğretim sürecinde etkili olduğunu göstermektedir. Tutum ve değerler ise ailelerin eğitimle ilgili tutumlarının ve değerlerinin önemli bir sorun kaynağı olduğunu ortaya koymaktadır.

Ölmez (2017) çalışmasında veli bilgilendirme programının, velilerin sürece daha istekli katıldıklarını ve öğrencilerin okuma yazmayı daha çabuk öğrendiklerini göstermiştir. Ayrıca, Argon ve Kıyıcı (2012), Gözde (2007), Keçeli-Kaysılı (2008), Özcan ve Özcan (2016) tarafından yapılan çalışmalar, aile katılımının öğrenci başarısındaki önemini vurgulamaktadır. Sınıf öğretmenleri, veli-öğretmen iletişiminin ve ailenin öğretmen üzerindeki baskısının tutum ve değerleri etkileyen nedenler olduğunu belirtmiştir. Babayiğit ve Erkuş (2017) ailelerin okuma yazma sürecinde aceleci davrandığını, Erbasan ve Erbasan (2020) ise öğretmenlerin ailelerden yeterli destek alamadığını ifade etmiştir. Araştırma sonuçlarının, literatürdeki bulgularla uyumlu ve benzer olduğu ifade edilebilir.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, ilk okuma yazma öğretimi sürecinde öğretim materyali ve öğrenme ortamı kaynaklı en sık karşılaşılan sorunlar şunlardır: fiziksel durumlar, teknolojik donanım, öğrenciye uygunluk, konu-içerik durumu ve altyapı problemleri. En yüksek frekansta karşılaşılan sorun fiziksel durumlar olup, öğretim ortamının fiziksel koşullarının okuma yazma öğretimi büyük ölçüde etkilediğini göstermektedir. Teknolojik donanımda önemli bir sorun olarak belirtilmiştir. Teknolojik araçların yetersizliğinin öğretim sürecini etkilediği anlaşılmaktadır. Öğrenciye uygunluk sorunları, materyallerin ve ortamın öğrencilerin ihtiyaçlarına yeterince uygun olmadığını işaret etmektedir. Konu-içerik durumu ve altyapı problemleri ise daha düşük frekansta belirtilmiştir. Ancak, bu alanların da göz önünde bulundurulması gerektiği görülmektedir.

Fiziksel durumlar ve teknolojik donanım, okuma yazma öğretiminde en büyük sorunlar arasında yer alırken, öğrenciye uygunluk, konu içeriği ve altyapı problemleri daha az sıklıkla dile getirilmekle birlikte önemli konulardır. Bu bulgular, öğretim materyalleri ve öğrenme ortamlarının fiziksel ve teknolojik koşullarının iyileştirilmesi ve materyallerin öğrenci ihtiyaçlarına uygunluğunun sağlanması gerektiğini vurgulamaktadır. Babayiğit ve Erkuş (2017), sınıflardaki araç-gereç ve teknoloji eksikliğinin öne çıkan sorunlar olduğunu belirtmiştir. Bektaş (2007) tarafından yürütülen çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Öğrenciler için uygun bir öğrenme ortamı ve gerekli materyalin sağlanması, ilk okuma yazma öğretiminde büyük önem taşımaktadır. Bu ortam ve materyallerin çeşitli duylara hitap etmesi, öğrenmeyi kolaylaştırabilir. Sınıf öğretmenleri, öğrenciye uygun okuma alanları, materyal kullanımı ve ders kitaplarının niteliğinin eğitim sürecini etkilediğini belirtmiştir. Bu faktörler, öğrenme sürecini optimize etmek ve öğrencilerin okuma yazma becerilerini geliştirmek için dikkate alınmalıdır.

Araştırma sonuçlarına göre, katılımcı öğretmenler okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaşılan öğretmen kaynaklı sorunları şu şekilde belirtmiştir: iletişim ve değerler, mesleki beceri, mesleki bilgi, mesleki gelişim ve iş yükü ile görevine odaklanma. En yüksek frekansta karşılaşılan sorun iletişim ve değerler olup, iletişim becerileri ve eğitimdeki değerlerin önemini vurgulamaktadır. Mesleki beceri ise öğretmenlerin öğretim becerilerinin geliştirilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Diğer sorunlar eşit sıklıkta dile getirilmiştir: mesleki bilgi eksiklikleri, mesleki gelişim ihtiyaçları ve iş yükü. Bu sonuçlar, öğretmenlerin iletişim becerilerini ve mesleki gelişimlerini destekleyecek programlara ve iş yükünü yönetme stratejilerine ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Mesleki beceri eksikliklerinin nedenleri arasında tecrübe eksikliği, teknolojiyi kullanmada yetersizlik, sınıf yönetimi bilgisi eksikliği ve teorik bilgiyi uygulamada zorluklar bulunmaktadır. Aslan (2020) bilgisayar teknolojisinin öğrenci başarılarını artıracığını, Babayiğit ve Gültekin (2019) ise oyunla öğretimin çocuklarda ilgi uyandırıp mutluluk sağladığını belirtmiştir. Araştırma sonuçları, literatürdeki bulgularla benzerlik ve uyum göstermektedir.

İlk Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri

Araştırmada katılımcılar, okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaşılan sorunlara ilişkin katılımcıların çözüm önerileri şu şekilde sıralanmaktadır: Öğretmen ve veliler arasındaki ilişkinin güçlendirilmesi, imkânlar ve fiziki koşulların iyileştirilmesi, okul öncesi eğitimin önemi, teknolojik araç kullanımının artırılması, öğrencilerin

öğrenme için desteklenmesi, öğrenci ile etkili iletişim kurulması, öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin desteklenmesi ve öğretim programların iyileştirilmesi. Katılımcılar, öğretmen-veli iş birliğinin ve iletişiminin güçlendirilmesinin, öğrencilerin okuma yazma becerilerini geliştirmede önemli bir etken olduğunu vurgulamaktadır. Bu, ailelerin eğitim sürecine daha aktif katılımının sağlanması gerektiğini göstermektedir. Eğitim ortamlarının fiziksel koşullarının ve kaynaklarının iyileştirilmesi, öğretim sürecinin kalitesini artıracak önemli bir adım olarak görülmektedir. Fiziksel altyapının ve eğitim materyallerinin güncellenmesi gerektiği belirtilmektedir. Okul öncesi eğitimin, çocukların okuma yazma becerilerinin gelişimi açısından kritik olduğu vurgulanmaktadır. Bu, erken yaşta eğitim programlarının önemini ve bu alanda daha fazla yatırım yapılması gerektiğini işaret etmektedir. Teknolojinin eğitimdeki rolünün artırılması gerektiği ifade edilmektedir. Teknolojik araçların daha etkin bir şekilde kullanılmasının, öğretim sürecine katkıda bulunabileceği düşünülmektedir. Öğrencilerin öğrenme süreçlerinde desteklenmesi gerektiği belirtilmektedir. Bu, bireysel ihtiyaçları karşılayan destekleyici stratejilerin uygulanmasını içeriyor. Öğrencilerle etkili iletişimin kurulmasının, onların eğitim süreçlerini olumlu yönde etkileyebileceği vurgulanmaktadır. Öğretmenlerin mesleki becerilerinin ve bilgi düzeylerinin artırılması gerektiği ifade edilmektedir. Bu, öğretmen eğitim programlarının ve sürekli mesleki gelişim fırsatlarının önemini ortaya koymaktadır. Öğretim programların gözden geçirilmesi ve iyileştirilmesi gerektiği, eğitim programlarının daha etkili hale getirilmesine yönelik bir öneri olarak sunulmaktadır.

Bu sonuçlar, okuma yazma öğretimi sürecindeki sorunlara yönelik önerilerin çeşitliliğini ve öncelik sıralamasını göstermektedir. Katılımcılar, öğretmen-veli ilişkisini güçlendirmeyi ve fiziki koşulları iyileştirmeyi en önemli çözümler olarak değerlendirirken, okul öncesi eğitimin önemini ve teknolojik araç kullanımının artırılmasını da vurgulamışlardır. Öğrencilerin desteklenmesi, etkili iletişim, öğretmenlerin mesleki gelişimi ve öğretim programların iyileştirilmesi ise daha az öncelikli olarak belirtilmiştir. Bu öneriler, okuma yazma öğretimindeki en kritik ihtiyaçları ve iyileştirilmesi gereken alanlara işaret etmektedir.

Bu konuda yapılan birçok çalışmaya rağmen (Adıgüzel & Karacabey, 2010; Aydın & Kartal, 2017; Babayigit & Erkuş, 2017; Başar & Gürbüz, 2020; Erbasan & Erbasan, 2020; Uslu, 2014; Yiğit, 2009) konunun önemi göz önüne alınarak yapılan bu çalışmada, diğer araştırmaların sonuçlarıyla benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Tekrar mahiyeti şeklinde yapılan araştırmalar olarak görülse de farklı tarihlerde, yöntemlerle ve örneklem gruplarıyla yapılan bu çalışmaların ortak sonucu, ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunların halen devam ettiğidir. Genel olarak, bu konuda yapılan eğitim politikalarının sorunları ortadan kaldırmadığı ve sorunların kaynaklarından kaynaklanan problemlerin devam ettiği söylenebilir.

Öneriler

Araştırmanın amacı ve bulgulara dayanarak aşağıdaki beş önemli öneri sıralanabilir:

1. Öğretmen-veli iletişimini güçlendirmek için düzenli ve etkili iletişim kanalları kurulmalı, ailelerin eğitim sürecine daha aktif katılımı sağlanmalıdır. Velilere yönelik bilgilendirme programları ve eğitim seminerleri düzenlenerek, çocuklarının eğitimine daha etkin katkıda bulunmaları teşvik edilmelidir.
2. Okul ve sınıf ortamlarının fiziksel koşulları, okuma yazma öğretiminin kalitesini doğrudan etkiler. Bu nedenle, eğitim kurumlarının altyapısı, sınıf donanımları ve materyalleri güncellenmeli, teknolojik donanım artırılmalıdır.
3. Erken yaşta okul öncesi eğitim, öğrencilerin okuma yazma becerilerinin temellerinin atılmasında kritik bir rol oynamaktadır. Okul öncesi eğitim programları güçlendirilmeli ve çocukların erken yaşlarda yeterli eğitim alması sağlanmalıdır. Ayrıca, erken çocukluk eğitiminde karşılaşılan yanlış uygulamalar gözden geçirilmeli ve gerekli düzeltmeler yapılmalıdır.
4. Eğitimde teknolojinin rolü büyümektedir. Teknolojik araçların etkin kullanımını sağlamak için öğretmenlere eğitim verilmeli ve teknolojik altyapı güçlendirilmelidir. Bu, öğrencilerin teknolojiye ilgisini artırarak öğretim sürecini daha etkili hale getirebilir.
5. Öğretmenlerin bilgi ve becerilerinin güncellenmesi, okuma yazma öğretimindeki sorunları azaltabilir. Bu nedenle, öğretmen eğitim programları ve mesleki gelişim fırsatları artırılmalı, yeni öğretim stratejileri hakkında bilgi sağlanmalı ve iş yükü yönetimi desteklenmelidir.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazarlar, bu makalenin araştırması, yazarlığı ve/veya yayınlanması ile ilgili olarak herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Mali Destek

Yazar bu makalenin araştırılması, yazılması ve/veya yayınlanması için herhangi bir mali destek almamıştır.

Yayın Etiği Beyanı

Çalışmada etik dışı bir husus bulunmadığını, araştırma ve yayın etiğine özenle uyulduğunu beyan ederiz.

Yazar Katkı Oranı

Yazar makaleyi tek başına yürütmüş ve raporlamıştır.

Ethics Committee Approval Information / Etik Kurul İzni

Bu çalışma için Mardin Artuklu Üniversitesi, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 11/10/2023 tarih ve 10 sayılı kararı ile etik kurul onayı alınmıştır.

Kaynakça

- Adıgüzel, A., & Karacabey, M. F. (2010). Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretiminde karşılaştıkları sorunlar. *Education Sciences*, 5(3), 1382-1394. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/nwsaedu/issue/19823/212332>
- Akın, S. , Yıldırım, A. , & Lin Goodwin, A. L. (2016). Classroom management through the eyes of elementary teachers in Turkey: A phenomenological study. *Educational Sciences: Theory & Practice* , 16 (3), 771–797.
- Akın, M. A., Karadaş, H., & Yaylacı Gövtaş, Y. (2023). Dezavantajlı bölgelerdeki aday öğretmenlerin adaylık sürecine ilişkin görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), 124-147. <https://doi.org/10.17679/inuefd.1187594>
- Akın, Z., & Öztürk, E. (2021). Değer eğitimi sürecinde okul–aile işbirliği: bir nitel çalışma. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 19(42), 73-112. <https://doi.org/10.34234/ded.912583>
- Akyol, H. (2015). *Türkçe ilk okuma yazma öğretimi*. Pegem Yayıncılık.
- Alkan, H. (2017). İlköğretim matematik öğretmen adaylarının matematiksel problem çözme becerileri üzerine bir araştırma. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 1047-1069. <https://dergipark.org.tr/en/pub/hunefd/issue/7803/102288>
- Argon, T. & Kıyıcı, C. (2012). İlköğretim kurumlarında ailelerin eğitim sürecine katılımlarına yönelik öğretmen görüşleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 80-95. <https://dergipark.org.tr/en/pub/zgefd/issue/47945/606598>
- Aslan, S. (2020). Sınıf öğretmeni adaylarının ilkokuma yazma öğretiminde animasyon ve simülasyon kullanımına yönelik deneyimleri ile ilgili görüşleri. *Journal of Mother Tongue Education/ Ana Dili Eğitim Dergisi*, 8(4), 1133-1148. <https://doi.org/10.16916/aded.756564>
- Aydin, H., & Kartal, H. (2017). Sınıf öğretmenlerinin okuma-yazma öğretiminde karşılaştıkları güçlüklerin hizmetiçi eğitim yoluyla giderilmesi. *Academy Journal of Educational Sciences*, 1(1), 34-54.
- Babayiğit, Ö., & Erkuş, B. (2017). İlk okuma yazma öğretimi sürecinde sorunlar ve çözüm önerileri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 271-284. <https://doi.org/10.17556/erziefd.334982>
- Babayiğit, Ö., & Gültekin, M. (2019). İlk okuma yazma öğretiminde oyunla öğretim yöntemi uygulamaları. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 9(2), 450-483. <https://doi.org/10.18039/ajesi.577376>
- Başar, M. (2013). 60-66 ay aralığında ilkokula başlayan öğrencilerin kişisel öz bakım ve ilkokuma-yazma becerilerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 8(8), 241-252. <https://research.ebsco.com/c/mwvn5v/viewer/pdf/5bn3ohpxj>

- Başar, M., & Gürbüz, H. M. T. (2020). İlk okuma ve yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 8(1), 1-20. <https://doi.org/10.35233/oyea.666563>
- Bayat, S. (2014). Sınıf öğretmenlerinin ilkokuma yazma programının uygulanmasında karşılaştıkları güçlüklerle ilişkin görüşleri. *İlköğretim Online*, 13(3), 759-775. <http://ilkogretim-online.org.tr>
- Bektaş, A. (2007). *Ses temelli cümle yöntemiyle gerçekleştirilen ilk okuma-yazma öğretiminin değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Çukurova Üniversitesi.
- Brown, J. D. (2010). *The Practice of Teaching Reading*. Longman.
- Brown, C. S. (2014). Language and literacy development in the early years: Foundational skills that support emergent readers. *Language and Literacy Spectrum*, 24, 35-49.
- Christensen, L. B., R. B. Johnson, & L. A. Turner. (2015). *Araştırma yöntemleri, desen ve analiz*. (2. Baskı). Anı Yayıncılık.
- Creswell J.W. (2021). *Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*. Siyasal Kitap Evi
- Demirel, Ö. (2012). *Türkçe öğretimi*. Pegem Akademi.
- Erbasan, Ö., & Erbasan, Ü. (2020). Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunlar. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(1), 113-125. <https://doi.org/10.16916/aded.628267>
- Ergin, Ö. (2015). *İlk okuma yazma öğretimi*. Morpa Kültür Yayınları.
- Euronews. (2023). Türkiye'de 25 yaş ve üstü nüfusun yarısından fazlası ortaokul veya altı eğitim düzeyine sahip. *Euronews*. <https://tr.euronews.com/2023/06/19/>
- Fraenkel, J., Wallen, N., & Hyun, H. (2012). *How to design and evaluate research in education* 10th ed. McGraw-Hill Education.
- Gambrell, L. B., Morrow, L. M., & Pressley, M. (Eds.). (2007). *Best practices in literacy instruction*. Guilford Press.
- Göçer, A. (2014). *Etkinlik temelli ilkokuma yazma öğretimi*. Pegem Akademi.
- Gözde, G. (2007). Okuryazarlık sürecinde aile katılımının rolü. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 8(01), 17-30. https://doi.org/10.1501/Ozlegt_0000000105
- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (eds.) (1994). Competing paradigms in qualitative research, in *Handbook of Qualitative Research*. Vol. 2. Sage, 163–194.
- Gündoğmuş, H. D. (2018). The difficulties experienced by teachers in the process of primary reading and writing instruction and their solution offers for eliminating these difficulties. *Universal Journal of Educational Research*, 6(2), 333-339. <https://dx.doi.org/10.13189/ujer.2018.060216>
- Karasar, N. (2022). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kartal, H. (2019). İlkokul öğrencilerinin fen ve teknoloji dersindeki akademik başarıları ile ders materyallerinden yararlanma ve materyal değişkenlerinin incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 14(4), 95-110.
- Keçeli-Kaysılı, B. (2008). Akademik başarının artırılmasında aile katılımı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 9(01), 069-083. https://doi.org/10.1501/Ozlegt_0000000115
- Koç, R. (2012). Okuma yazma öğretimi yöntemleri ve "ses temelli cümle yöntemi" uygulaması. *Electronic Turkish Studies*, 7(4), 2259-2268.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Sage.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber* (S.Turan, Çev.). Nobel Yayıncılık.
- Merriam, S. B., & Grenier, R. S. (Eds.). (2019). *Qualitative research in practice: Examples for discussion and analysis*. John Wiley & Sons.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2023). Doğu ve Güneydoğu Bölgesindeki Birleştirilmiş Sınıflarda Eğitim Sorunları ve Raporlar. <https://sgb.meb.gov.tr/www/resmi-istatistikler/icerik/64>
- Morgan, P. L., & Fuchs, D. (2007). Is there a bidirectional relationship between children's reading skills and reading motivation?. *Exceptional children*, 73(2), 165-183. <https://doi.org/10.1177/00144029070730020>
- Morrison, G. S., Bachman, J. W., & Connor, C. M. (2005). *Educational psychology: Developing learners*. Pearson/Merrill Prentice Hall.
- Ölmez, N. (2017). *Veli bilgilendirme programının ilk okuma yazma sürecine katkısı hakkındaki veli ve öğretmen görüşleri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi.
- Özcan, A. F., & Özcan, A. O. (2016). İlk okuma yazma öğrenmede çocukların yaşadıkları güçlükler, nedenleri ve çözüm önerileri: Nitel bir araştırma. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 69-103. <https://doi.org/10.17336/igusbd.61470>

- Özdemir, Ş. (2018). *Nitel araştırma yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- Patton, M. Q. (2014). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice*. Sage publications.
- Pressley, M., Allington, R. L., Wharton-McDonald, R., Block, C. C., & Morrow, L. M. (2001). *Learning to read: Lessons from exemplary first-grade classrooms*. Guilford Press.
- Ryan, R. M., Fauth, R. C., & Brooks-Gunn, J. (2014). Childhood poverty: Implications for school readiness and early childhood education. In *Handbook of research on the education of young children* (pp. 341-364). Routledge.
- Schunk, D. H., & Zimmerman, B. J. (Eds.). (2008). *Motivation and self-regulated learning: Theory, research, and applications*. Routledge.
- Silverman, B. W. (2018). *Density estimation for statistics and data analysis*. Routledge.
- Smith, J. K. (2006). *Qualitative Psychology: A practical guide to research methods*. Sage Publications.
- Snow, C. E., Burns, M. S., & Griffin, P. (1998). *Preventing reading difficulties in young children*. National Research Council.
- Snow, C. E. (2010). Academic language and the challenge of reading for understanding. *English Language Arts*, 100(1), 4-21. <https://doi.org/10.1598/RT.100.4.1>
- Stemler, S. (2001). *An overview of content analysis: Practical Assessment, Research & Evaluation. A Peer Reviewed Electronic Journal*. Yale University. Retrieved from <http://www.qualitative-research.net/index.php/fqs/article/view/75/153>.
- Şahin, A. (2008). İlköğretim birinci sınıf Türkçe ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi. *Abi Evran Üniversitesi Karşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(3), 133-146.
- Şenel, M. (2004). *Okuma yazma eğitiminde görsel işitsel materyallerin kullanımı* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- TÜİK, (2023). *100 Yılın Göstergeleri*
- Türkiye’de 25 yaş ve üstü nüfusun yarısından fazlası ortaokul veya altı eğitim düzeyine sahip. <https://tr.euronews.com/2023/06/19/>
- UNESCO. (2006). Literacy for Life: EFA Global Monitoring Report.
- UNESCO. (2023). 2023/4 Global Education Monitoring Report: Technology in Education: A Tool on Whose Terms?
- Uslu, S. (2014). *Yenilenen ilköğretim basamağında gerçekleştirilen okuma yazma öğretim sürecine ilişkin öğretmen görüşleri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Ünüvar, P. (2005). *Burdur ili ilköğretim okullarında ilk okuma ve yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlar nelerdir*. I. Burdur Sempozyumu.
- Yiğit, V. (2009). *Ses temelli cümle yöntemi ile ilk okuma yazma öğretim sürecinde karşılaşılan güçlükler ve bu güçlüklerle baş etme stratejilerinin belirlenmesi; (Şırnak ili örneği)* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Çukurova Üniversitesi.

EXTENDED SUMMARY

Teaching reading and writing is a critical stage in gaining the ability to read and write, which is a basic skill. In this process, classroom teachers may encounter various difficulties and it is important to develop effective solutions. Teaching reading and writing is a language learning skill that is vital for every individual today. Individuals' learning needs, the necessity of adapting to new situations, the continuous development and change in life, people's efforts to enhance their roles and activities in society, and their endeavors to make the most of their free time have all contributed to an increase in studies on teaching reading and writing.

This means that literacy skills are more than just an academic necessity; they enable individuals to communicate effectively in their daily lives, access information and support their personal development. The easier and faster access to information with developing technology has further increased the importance of reading and writing skills. For this reason, studies carried out to increase the number of literate individuals in society and improve literacy skills are very important.

Research on the difficulties faced by classroom teachers in teaching primary reading and writing as well as the solutions are important to improve the quality of our education system and strengthen students' literacy skills. Early literacy skills form the basis of students' academic success and play an important role throughout their future education. Therefore, investigating the difficulties that classroom teachers encounter in this process and the solutions they suggest can help develop educational policies and practices.

The aim of the research is to determine the sources and suggestions for solution the problems encountered in primary reading and writing teaching, based on the experiences of classroom teachers. However, the research also aims to analyze teachers' opinions and experiences in order to understand the reasons for the difficulties encountered in primary literacy teaching and to develop solution suggestions.

The importance of this research is related to identifying the problems encountered in the process of teaching reading and writing, which forms the basis of education at the primary school level, and offering solutions. Understanding the challenges that classroom teachers face in this process is critical to making the education system more effective. In particular, a solution-oriented approach to the problems in primary literacy teaching, with the aim of strengthening students' language skills and ensuring their success in their future education, can improve the quality of general education. Therefore, the results of the research can play an important role in shaping educational policies, teacher education and early literacy teaching.

This study, which tries to reveal the problems and solution suggestions that classroom teachers encounter in the process of teaching reading and writing, is a study conducted with a phenomenological pattern, one of the qualitative research methods. The phenomenological method is used to investigate situations that people notice about a subject but do not have the desired level of knowledge. Such studies not only help to better recognize and understand the phenomenon, but also provide examples, explanations and experiences that will provide results (Smith, 2006). The validity and reliability of the study was ensured by consulting participants and expert opinions (Lincoln and Guba, 1985, pp. 300-331).

The study group of this research consists of 20 classroom teachers who worked in central and village schools affiliated with the Ministry of National Education in Mardin in the 2022-2023 academic year and previously taught 1st grade. Minimum sample sizes required in qualitative research; It must be from a working group consisting of 5-25 people. In the research, pragmatist philosophy was adopted as an interpretive framework. Pragmatist philosophy focuses primarily on actions, situations, and the results of research, not on antecedent conditions (Creswell, 2021, p. 81). Purposive sampling method with maximum diversity sampling strategy was used in the research (Patton, 2014).

Classroom teachers looked at the sources of the problems encountered in primary reading and writing teaching as students, teachers, families, learning environment, learning process and tools and equipment used in education and training. Teachers stated that student, family, learning environment and teacher-related problems are the most important. Teachers stated that school staff and their interactions were other problems encountered in the process of teaching literacy. Teachers stated that the teacher's communication with other school employees, school culture and school climate are the reasons that affect the teachers' interaction with school employees. These results show that teachers focus on student, family, learning environment and teacher-related problems. This is important as it shows that teachers are aware of the effective factors in the educational process and that they approach these problems with a solution-oriented approach. Particularly

emphasizing student and family factors indicates that teachers consider students' personal and environmental needs. These results show that teachers focus on improving the classroom environment to increase student achievement. In the study of Babayigit and Erkuş (2017), problems such as students getting bored in lessons, families making efforts to teach their children the names of letters, classrooms being crowded, and families being hasty in the transition to reading and writing were identified.

Despite numerous studies on this subject (Adıgüzel & Karacabey, 2010; Aydın & Kartal, 2017; Babayigit & Erkuş, 2017; Başar & Gürbüz, 2020; Erbasan & Erbasan, 2020; Uslu, 2014; Yigit, 2009), its importance necessitates further investigation. In this study, results similar to those of previous research were obtained. While it may appear to be a repetition, the findings reaffirm and validate the outcomes of earlier studies, emphasizing the significance of the topic. The common result of these studies, conducted on different dates, with different methods and sample groups, is that the problems encountered in primary reading and writing teaching still continue. In general, it can be said that the education policies made in this regard do not eliminate the problems and the problems arising from the sources of the problems continue.

As solution suggestions, the participants reflected a very diverse and comprehensive approach to solving the problems encountered in primary reading and writing teaching. Suggestions such as improving facilities and physical conditions, effective communication with students, and strengthening teacher-parent relationships focus on improving the classroom environment to increase students' success. At the same time, factors such as professional development and curriculum improvement are also emphasized to support students' learning processes. The use of technological tools and the importance of pre-school education are also among the prominent suggestions. By implementing these recommendations, a strong foundation can be created to increase the success of teachers and students and affect the increase in quality in education. These suggestions represent a comprehensive approach to solving the problems encountered in primary literacy teaching.